

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

1923-рэ ильсүүм
пътхапам
кынчелжээнгээ туудыны

№ 116 (22325)

2021-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
МЭКЬУОГЬУМ и 30

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
КЫХАТЫУТЫГХЭР ҮКИ
НЭМҮКИ КҮЗБАРХЭР
ТИСАЙТ ИЖҮҮГҮӨТӨШТХ

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээст

Зэрарым идэгъэзыжын зэрэклорэр зэригъэшлагъ

Адыгэим и Лышхъэу Къумпыл Мурат Мыекъопэ районым ипсэу-
пэхэу анахъэу ощхышохэм зэрар зэрахыгъехэм тыгъусасэ ашылагъ.
Республикэм ипащэ псэуплэхэу Курджипскэмрэ Абдзэххъаблэрэ
адэт унэхъэу псыр зыкъеугъехэр зэригъэлэгъуяа.

«ГухэкI нахь мышэмми, мызэу,
мытюу мыш фэдэ чыюц тхъамыкъагъохэм тарихылэу хуу-
гъэ. Аш фэдэ лъэхъанхэм тызэ-
рэзеклон фаери тэшэ. Анахъ-
шъхъалэр цыфхэр тхъамыкъагъом зэрэхэмийдагъэхэр ары.
Зиунэ фыкуягъэхэм, зихапэ
псыр кыкъеугъэхэм ахъщэ
зыпэйгъу алууцэт. Муниципаль-
нэ образованиемэр
къоджэ псэуплэхэм-
рэ ялацхэм тхъамыкъагъохэм къызды-
хыгъэхэм ядэгъэ-
зыжынкээ юфхэр
зэрээшүүхъяэрэм
гүнэ ляфын фае»,
— кылыагъ Къум-
пыл Мурат.

Мыекъопэ районым щыпсэухэу
зиунэ псы кызы-
къэхъягъэхэм сомэ
мин 50 зырыз, зи-
хатэ псым 9ыхыгъэ-
хэм сомэ мини 10
зырыз аратыщт.

Республикэм и
Лышхъэ куль-
турэмкэ Унэу Абдзэ-
ххъаблэ дэтым
щылагъ. Къэралыгъо
программэ «Лъэ-
ныкъо пстэури кын-
далытээ куаджэ-
хэм хэхъоныгъэ
ягъешыгъенры»
зыфилорэм диштэу
культурэмкэ Унэр
аьзэцкэлжээ. Непэкэ
унашхъэмрэ
шхъянгъупчэхэм-
рэ зэблахуяахэх,
унэ гупэм изэтгэ-
псыхан ыуж итых,
унэ клоц юфшэн-

хэр зэшшуахых, инженер псэу-
лэхэхэр зэблахуях.
Къумпыл Мурат къоджэ псэу-
племэр подряднэ организаци-
емрэ ялацхэм адэгүштиагъ.
Республикэм и Лышхъэ псэо-
льшын юфшэнхэмкэ палъэу
щылэхэр кындалытэхэм, куль-
турэмкэ Унэм кыншын тээвэр
зэтирагъэпсыхъэхээ
псэуальэр атыним мэхъаншхо
зэрилэр кыхигъэшыгъ.

АР-м и Лышхъэ
пресс-күүлиkyу
Сурэтыр А. Гусевим тыри-
хыгъ.

Амалышуухэр кытыштых

Урысые Федераци-
ем и Правительствэ
и Тхъаматэ игуа-
дээу Дмитрий Чер-
нышенкэм Урысые
Федерацием зекло-
ным зыщегъэушъом-
бъугъэнимкэ и
Правительственнэ
Комиссие изэхэсигъо
тыгъусасэ зэрищагъ.

Видеоконференции шыкъэм
тетэу клогъ юфтхъабзэм Адыгэ
Республикэм и Лышхъэу Къум-
пыл Мурат хэлэжьагъ.

Зэхэсигъогъ кызызэуихызэ
Дмитрий Чернышенкэм хигъеу-
нэфыкъыгъ лъэпкэ проектэу
«Туризм и индустря госте-
приимства» зыфилорэм игъэ-
хъазырынкэ үкни игъэпсынкэ
пшъэрильям мэхъаншхо зэ-
рилэр. Мы проектыр щылэн-
гъем гъэцэлжээ зыхъукъэ, зеклон
лъэнхыком иофхэм язы-
тет зэхъокынгъэ ин фэхъун
ылъэкыщт.

Лъэпкэ проектыр тэгээпсы-
хыгъэу чыпэхэм хэхъоныгъэу
ашыщтым иофхэм хэушхъа-
фыкъыгъэу тегущыяацхэх. Адыгэ-
им пъэпсэфыпэу «Лэгъонакъэ»
зэрэшагъэпсыщтым ипроекты
ащ хагъэхъагъ. Адыгэим и Лыш-
хъэу Къумпыл Мурат зэхэ-
сигъом кышиуагъ проектыр
гъэцэлжээ зыхъукъэ амалышу-
хэр кытынхэ зэрилэкыщт.

Шыгуу къэдъэкыжын: дунээ
экономическо форумэу Петер-
бург юкъуагъэм Адыгэ
Республикэм иминистрэхэм я
Кабинетрэ НАО-у «Гъэхъунэ Плы-
жыр» зыфилорэм зэээгтын-
гыгъэ щызэдашыгъагъ Адыгэ-
им инвестиционнэ проекты-
шко «Всесоюзный горный эко-
курорт «Лагонаки» зыфилорэр
шыгъэпсыгъэним фэгъэхыгъэу.

Аш ыпэкэ УФ-м и Пра-
вительствэ и Тхъаматэ Михаил
Мишустиним ылапэ ки-
дзэжыгъ Лэгъонакъэ био-
сфернэ полигоним игъэпсын
фэгъэхыгъэ унашьом. Уры-
сыеим и Президентэу Влади-
мир Путиним Федеральнэ Зэ-
лиукъэм фигъэхыгъэ Джэпсалъэм

(Икъеух я 2-рэ нэклуб. ит).

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ
игъусагъэх УФ-м и Президент
и Полномочнэ лыкъоу
КъФШъ-м щылэм иаппарат
Адыгэ Республикаемкэ ифед-
деральнэ инспектор шхъалэр
Сергей Дрокинир, АР-м псэол-
тэшшынымкэ, транспортнымкэ,
унэ-коммуналнэ, гъогу хыэз-
мэтыкэ иминистрэу Валерий
Картамышевир, къоджэ псэу-
лэхэм ялацхэм.

Мыекъопэ районым ипащэ
ипшъэрильхэр зыгъэцакъеу Тла-
тыжъ Анзорре Урысыеим и МЧС
Адыгэ Республикаемкэ и Гъэл-

рышлэпэ шхъалэр ипащэу Станислав Илющенкэмрэ кызыз-
ратыгъэмкэ, поселкэу Камен-
номостскэм, къутырэу Шунтук,
псэуплэхэу Курджипскэмрэ
Абдзэххъаблэрэ адэт уни 106-
мэ псыр акъеугъэу комисси-
ем ыгъеунэфыгъ. Псыкъиуным
станицэу Курджипскэм дэт уни
12-мэ, Абдзэххъаблэрэ дэт уни-
тумэ зэрар арихыгъ. Непэкэ
псыр зекъеклохыгъ. Социаль-
нэ мэхъанэ зиэхэ псэуаль-
хэм псыр къакъеугъэп.

Адыгэим и Лышхъэ псыр
кызызкээгъе унэхэр зэригъэ-

лъэгъуяа. Къумпыл Мурат
Мыекъопэ районым щыпсэу-
хэрэм адэгүштиагъ, къоджэ
псэуплэхэм ялацхэм пшъэриль
заулэ афишыгъ ощхым зэрар
зэрихыгъэхэм ыпэйгъу ягъэ-
тъотыгъэним, хуатэхэр, псэу-
лэхэм япсэуальхэрэг агъефе-
дэгъэ псыр зэрылъадхэрэр
гъэцэбзэгъэнхэм афэгъэхы-
гъэу. Партиеу «Единэ Россиям»
ишъолтыр къутамэ тхъамыкъагъо
кызызхъялгъэхэм афишъэхы-
зарыгъе ыалъмэхъхэу гъомыла-
хъялхэр зэрилъхэр зэралэкла-
гъэхъацхэр пащэм кылыагъ.

Непэ джэуапэгъу афэхъущт

Непэ сыхьатыр 12-м Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путинир занкэу къэралыгъом щыпсэухэрэм адэгүшүйэшт.

Телеканалхэу «Апэрэм», «Урысыер 1», «Урысыер 24-рэ», «Мир» зыфиорэм, НТВ-м, ОТР-м, радиостанциеху «Маякъим», «Вести FM» ыкы «Урысыем ирадио» ар занкэу къащт.

Непэрэ уахътэм ехъулэу къэралыгъом щыпсэурабэмэ Президентым яупчайхэр фагъазэхи арагъэтхыгъахэх, ау зэнкэ зэдэгүшүйэгъур окюфэ шоигъоныгъэ зилэ пстэуми ар къызфагъефедэн альэкишт амал зэфшхъафхэмкэ:

— хэушхъафыкыгъэ мон

бильнэ приложениеу «Москва — Путину» зыфиорэмкэ. Аш ишугацкэ эфирир кло пэтзэ видеозэхъыныгъэ студием дэшшишущт зэнкэ зэдэгүшүйэгъум ильэхъан;

— программэе moskva-putin.ru зыфиорэмкэ;

— социальнэ хъытыухэу «ВКонтакте» ыкы «Одноклассники»;

— ыпкэ зыхэмий СМС ыкы MMC зэпхыныгъэхэмкэ номерэ 0-40-40 зыфиорэмкэ, ау зэпхыныгъэр урысые операторым пышэгъэн, упчэр уры-

сывзэкэ тхыгъэн, харьиф 70-м мынахыбэн фае;

— телефонэу 8 (800)200-40-40 Урысыемкэ ыкы +7 (499)550-40-40, +7 (495)539-40-40 лекибым ёшыэхэм апае.

Шугу къэдгэкъыжын, апэрэ зэнкэ зэдэгүшүйэгъур зышигъагъэр 2001-рэ ильэсир ары, сыхьатитгурэ таекъик тюкырэ Владимир Путиним зыфиорэм зэдэгүшүйэгъу адьрилагъ. 2013-рэ ильэсим а уахътэр зэкэми анахыбагъ — сыхьати 4-рэ таекъик 47-рэ икыхъягъагъ. Пандемиим ыпкэ

къикыкыкэ икыгъэ ильэсим зэнкэ зэдэгүшүйэгъур зэхашацагъэп, ау къэралыгъом ишашкэ пресс-конференциешкоу тагъэгъазэм и 17-м къытыгъэм зэнкэ зэдэгүшүйэгъум ишашкэхэр щыгъефедэгъагъэх.

АмалышПухэр къытыштых

(Икэух).

къытышхигъещыгъагъ чыопсым ибанигъэхэр къыдалытэхэзэ, шольтихрэм зеконым хэхъоныгъэ щягъашыгъэним мэхъанэшко зэрийр. Къушхъэльэ гъэспэфыпэу «Лэгъонакъе» изэхэцэнкэли ляпсэу хъурэр, къызыпкырыкъихэрээр а банигъэхэр къеухумэгъэнхэр ары. 2025-рэ ильэсим ыким ехъулэу проектыр гъэцэклагъэ хъунэу мэгугъэх. Аш амал къытышт ильэсим къыкыцэ нэбгырэ мин 500-м нахь мынакъе, тыхъээзыуухъэрэ дунаими зэрар фэмыхъухэу, а гъэспэфыпэим къеклонхэх.

Зэхэсигъом ильэхъан Адыгейим и Лышхъэ къызэриуагъэмкэ, лъэпкэ проектэу «Туризм и индустрия гостеприимства» зыфиорэм республикэр зэрхэлэхъэштим стратегическэ мэхъанэшко ил. Проектэу «Лэгъонакъе» пхырыгъээним иамал а лъэпкэ проектыр къытышт. Зеконым ыкы зэ

рэпсаоу экономикэм а проектыр ифэмэ-бжы-мэшко атырихъашт.

Шугацэ къытыштым укыпкырыкъизэ къэплон хүмэ, Адыгейим юфылэпэ мини 2-м фэдиз кээ илэ хъущт, шольтихрэм зэхэубытэгъэ продукцие къыхыжырэр проценти 7-кэ нахьыбэ хъущт. Зеконымкэ инвестициихэр сомэ миллиард 23-м нэснэштых. Лъэпкэ проектыр ахьщуу пэлхъаштим къыпкырыкъихээ гъэспэфыпэим иофыгъо.

структури къыдалытэшт. Лъэпкэ проектэу «Туризм и индустрия гостеприимства» зыфиорэм хагъэхьашт юфыгъохэй игоу альгэхъэрэд Адыгейим ипащэхэм агъэхъязыргъахэх. Ахэм зыкэ ашыц къалзу Мыекъупэ, псэуплэу Ханскэм дэжь, аэропорт щигъэпсигъэним иофыгъо.

«Непэлэ ильэсим къыкыцэ яунэе транспорт исхэу е куп гъэнэфагъэхэу экспурионнэ автобусхэмкэ республикэм нэбгырэ

мин 460-рэ фэдиз къехээ. Аэропортэу зыфиорэм зэзьщэхэр самолётхэр къызьтытыштхэм зеклонхэу къялолэштхэр фэдиту хъазыркэ нахьыбэ хъущт. Аш автомобиль гъогухэм яинфраструктури зэрихъокышт, ахэм аркылорэ транспортим хэвшыркэу къынгъэшт. Гъэпсэфыпэ инир тилэ зыхъукэ, зыфиорэм къихъэхэрэри нахьыбэ хъущтых, арышь, гъогузкыонир нахь къэхъильэшт. Джаш пае аэропортыр непэрэ уахътэм къылкырыкъирэ юфыгъо тэлтэйтэ», — къыхигъэшт Къумпыйл Мурат.

Гъэпсэфыпэу «Лэгъонакъе» инфраструктурэе ехъигъэ юфыгъохэм язэшшохынкэ УФ-м и Вице-премьер Испыгъу къызэрафхъурэм пае зэрэфэрэд Адыгейим и Лышхъэ къыхигъэшт. Мы лъэнкыомкэ шуагъэ хэлтээ республикэр адэлажэ Ростуризмэм, Урысыем и Правительствэ күлтурэмкэ, спортымкэ, зеконымкэ ыкы лъэпкэ

политикэмкэ и Департамент, джащ фэдэу Урысые Федерацием и Корпорациеу «Туризмэм». Лъэпкэ проектэу «Туризм и индустрия гостеприимства» зыфиорэм тэгээпсихаагъэу нэмыкэ проектхэу республикэм щыгъэцэклигэ хъущтхэми атегущылаагъэх.

«Гъэпсэфыпэу Адыгейим илэ зыхъукэ, Урысыем джыри зыфиорэм нахь къызьфэзыкъудын зыльэкышт чылакъэхэм зэрахэхъоштим тицыхэтель. 2035-рэ ильэсим нэс Урысыем зеконымкэ хэхъонгъэу ышыщтим и Стратегие къызьгэнэфэгъэ шшэрилхэр зэшшохыгъэнхэмкэ аш ишуагъэ къеклошт. Лышхэмкэ къушхъэльэ чылакъэхэм къащызыкъухээ зышлоигъохэм ялчагъэ фэдитуу нахьыбэ хъуным а пстэури фэлоришшэшт», — къыгуагъ Адыгейим и Лышхъэ. УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэ Адыгейим икүшхъэльэ чылакъэхэм амалышу къатын

зэральэкъыштыр, Лэгъонакъе къыпэулыч чылакъэхэм язэтгээпсихан мэхъанэшко зэрийр къыхигъэшт ыкыджащ фэдэу ежьышхъэки Испыгъу къызэрафхъущтимкэ къыгъэгүгъагъэх. Аэропортим ишын ехъигъохэм нахь игъэкотыгъэу ахэллэштых, инвестициихэр ашкэ къызфэгъэфэдэгъэнхэм иамали тегушиштых. УФ-м тыхъэзүүчхъэрэ дунаим икъеухумэнкэ и Министерствэ гъэпсэфыпэхэм ягъэпсын тыхъэзүүчхъэрэ дунаир зэшшымыгъэкъогъэнхэмкэ, ар къеухумэгъэнхэмкэ юфыгъо Ѣшыэхэм ынааэ атэригъэтэн фае. Урысыем и Къыблэ иавтомобиль гъогухэм язэтгээпсиханкэ, Темир Кавказым ыкыджащуцээ ышъюм ышъюлэхээ зэрэфаемкэ Дмитрий Чернышенкэ шшэрилхэр къыгъэуцугъэх.

АР-м и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Олимпиадэм хэлэжэштхэр

Сусанэ фитыныгъэр къидихыгъ

Къоюласэкъо Сусан.

Адыгэ Республикэм щыщ пшьашъэ ныбжыкъэу Къоюласэкъо Сусанэ Олимпиадэм джэгунхэу бэдзэогъум и 23-м Токио щырагъажэхэрэм ахэлжэшт.

Дунаим и Кубок къидэхыгъэнхэмкэ батутыр щыдэпклаехэрээм язэнэхъокыу Португалиим щыкъуагъ. Шхъэзээкъо зэлукъэгъухэм С. Къоюласэкъом илэпэлэсэнсэгэе къащигъэлъагъу, апэрэ чылакъэ къидихыгъ.

Теуцожь районым икъуаджээ Лъэустэнхъаблэ Къоюласэкъо Сусанэ щапуль. Дунаим изэнэхъокъухэм апэрэ чылакъэ, медальхэр къащидихыгъ, спортымкэ дунэе класс зилэ мастер.

Батутыр къихэсхынэу ся-

нэ-сятэхэр къысэушъыигъэх. Альхъаным ильэси 6 синьибжыгъ. Краснодар сыйкозэ спортым зыфэзгъасэу зесэгъажъэм, сиклээгъаджэхэм, тренерэу Алексей Рыжковым сагъэгушоштыгъ. Гүшүэ фабэу къысаюхэрэм сигуутынгъэ хагъахоштыгъ, — къытиуагъ Къоюласэкъо Сусанэ. — Спортышкор сшогошыгъон, Токио щыкъоштхэ зэнэхъокъухэм гъэхъягъэ ашысшы сшоигъу.

— Лъэустэнхъаблэ игурыт еджалэ ыуж физкультурэм и Институт, Пшызэ мэкьюмэш университетыр Сусанэ къуухъягъ, — тизэдэгүшүйэгъу лъягъэ-къулатэ спортсменкэ цэрылом ятэу Аркадий.

Къоюласэкъо Сусанэ Лъэустэнхъаблэ щэпсэу, адыгэ къашохэр ыгу рехъых. Краснодар краим ихэшыпкыгъэ командэ хэтэу Урысыем, дунаим язэнэхъохъум ахэлажээ. Батутыр спорт лъэпкэ гъэшэгъонэу елтыгъ. Хагъэм тетэу дэлгээ, жыям лъагэу зышеэлти, зөгъэчэрэгъу, 16-эсэнхээгъэ ин хэлтээ шыкълабэ къегжэлъагъо.

— Сыгу къыздеэу сиғэгүшо! Зэрэресpubликэу, зэрэкъэра-лыгъу тыкынфэгумэштэй! — къышитхыгъ исоциальнэ нэхъобгъо Адыгейим и Лышхъэу Къумпыйл Мурат..

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Адыгэ Республикэм испорт иветеранэу, гандбол клубэу «Адыгийфыр» зэхэштэйнэм, ылэ тэгээцоцэйнэм илхъышохээ хэзэштэйнэм язэтгээпсихан мэхъанэшко зэрийр къыхигъэшт ыкыджащ фэдэу ежьышхъэки Испыгъу къызэрафхъущтимкэ къыгъэгүгъагъэх. Аэропортим ишын ехъигъохэм нахь игъэкотыгъэу ахэллэштых, инвестициихэр ашкэ къызфэгъэфэдэгъэнхэм иамали тегушиштых. УФ-м тыхъэзүүчхъэрэ дунаим икъеухумэнкэ и Министерствэ гъэпсэфыпэхэм ягъэпсын тыхъэзүүчхъэрэ дунаир зэшшымыгъэкъогъэнхэмкэ, ар къеухумэгъэнхэмкэ юфыгъо Ѣшыэхэм ынааэ атэригъэтэн фае. Урысыем и Къыблэ иавтомобиль гъогухэм язэтгээпсиханкэ, Темир Кавказым ыкыджащуцээ ышъюм ышъюлэхээ зэрэфаемкэ Дмитрий Чернышенкэ шшэрилхэр къыгъэуцугъэх.

Адыгэ Республикэм испорт иветеранхэр, тренерхэр, спортсменхэр, ныбджэгъухэр.

Гупчэр джэуапэгъу афэхъу

Сэнэхъат гъесэнгъэ языгъэгъотыре еджаплэхэм, ашъэрэ еджаплэхэм тхыльхэр зэрэштэрэ шыкілэр къафызэхафынэу нэбгырэ заулэмэ мы аужырэ тхъамафэхэм шъольырым игъэорышэнкэ Гупчэм иофиришэхэм зафагъэзать. Гурит еджаплэхэр къэзыухыхэрэм документхэр зэралахыщт, уштынхэр зэраташт шыкілэм зэхъокыныгъэ фэхъугъэмэ ахэм ашъе ашоонгъуагъ.

Урысыем наукэмкэ ыкчи ашъэрэ гъесэнгъэмкэ и Министерстве къызэритигъэмкэ, ашъэрэ еджаплэхэм, сэнэхъат гъесэнгъэ языгъэгъотыре организациехэм шэпхъаклэхэм атетэу гурит еджаплэхэр къэзыухыгъэхэр мыгъэ аштэштых.

Колледжхэмрэ ашъэрэ еджаплэхэмрэ студентхэр целевой шыкілэм тетэу зэрэштигъа-джэрэм ехыллэгэ полож-ниякэм 2021-рэ ильэсүм шылэ мазэм и 1-м къыщегъэжъагъэ куячылэгэ хуугъэ. Бюджет чыпілэ пчагъэу шъольырым къыхигъэкынтымкэ къэралыгъо хабзэм икъулыкъухэм яупчыжъаштых. Гъесэнгъэ языгъэгъотыре организацием целевой шыкілэм тетэу рагъэджаагъэм юфшепілэ чыпілэ къызыфхимыгъэкынкэ, студентым

иегъэджэн ахьшэу пэуухъагъэм фэдиз бюджетым ригъэхъажын фаеу хуушт.

Бакалавриатын, специалистын, магистратурэм зэрэштэхэ шыкілэм зэхъокыныгъэхэр фэхъугъэх. Къэралыгъо уштын зыкіхэмкэ баллэу къахыгъэм ельтыгъэу ашъэрэ еджаплэ аштэштых. Атын фээ экзаменхэр ашъэрэ еджаплэ пэпчъ ежъ-ежырэу къыхехы, абитуриентхэр зыхэдэнхэ альэкъышт уштын заули аш егъэнэфэ. Физикэмкэ е информатикэмкэ, химиемкэ е биологиэмкэ, тарихынкэ е обществознаниемкэ уштын зыкіхэм баллэу къащахыгъэм ельтыгъэу ежъхэмкэ нахь федэр абитуриентхэм къыхахы.

Тапекілэ сэнэхъат пэпчъкэ экзаменеу атын фаехэр ильэс къес ашъэрэ еджаплэхэм агъе-

нафэштгъэх. Ашъэрэ еджаплэхэмкэ ахэр зэфэдагъэхэл. Гушилэм пае, информационэ технологиехэр зылэ къызыгъахъэ зыштоигъохэм зу университетым физикэмкэ, нэмыкылэм информатикэмкэ баллхэр раҳыллэнхэ фэягъэ. Гурит еджаплэ къэзыухыгъэу ашъэрэ еджэпэ заулэмэ зидокументхэр алэккэзигъахъэ зыштоигъом предмет пчагъэмэ зафигъэхъазырын фаеу хууштгъэх.

Шэпхъаклэхэм атетэу мыгъэ къыщегъэжъагъэу ЕГЭ-мкэ уштынитумэ якілхэр шыкілэм имылэу къыдалытэштых, аш нэмыкылэм предмет заулэмэ ахадэнэуи абитуриентхэм амал ялэшт.

— Абитуриентхэм яштэнкэ ашъэрэ еджаплэхэр 2021-рэ ильэсүм шэпхъаклэхэм ате-

хагъэх. Документхэр зыфатын альэкъышт сэнэхъат пчагъэр зыфэдизир зыгъэнафэрэр ежъ ашъэрэ еджаплэ ары. Ашъэрэ еджаплэхэм япчагъэ зытэгъэм тетэу къэнэжъыгъ, ахэр 5 зэрэхъурэр. Абитуриентхэм къыхахын альэкъыштыр сэнэхъати 10-м къехъу хууштэл, — къыуагъ Адыгэ Республикаем гъесэнгъэмрэ шынэгъэмрэкэ и Министерстве испециалист шыхъаэу, иэкспертэу Штымэ Зарет.

Ашъэрэ еджаплэ сэнэхъат пчагъэу къаритырэр еджаплэ иофициальна сайтикэ е приемнэ комиссиямкэ абитуриентхэм зэрэгшэшэн алэкъышт.

Ашъхъаклэхэм зэрэрахыллэрэм нэмыкылэм, пэлдүзгъэ шыкілэм тетэуи документхэр алэклагъэханхэ альэкъышт. Очнэу еджэ зыштоигъохэр чэзынитумэ ахырыкын фаеу хууштых. Ашъэрэ еджаплэхэм аштагъэхэм яспиксэхэр мафэм къыклоц зэ на-

хыбэрэ зэбламыхъущтыгъэмэ, джы гъогъуитфым нахь мымаклэу ахэр агъэкіжыщых. Ашъэрэ еджаплэхэм зэрачхъэр шыкілэм ехыллэгъэ къэбархэр ахэм ясайтхэм арагъотэштых.

Мэкъуогъум и 20-м нахь мыгужью мыгъэ документхэр аштэхэу аублэшт. Студентхэм яспиксэхэр бэдзэогъум и 27-м къыхаутыштых. Шыхъаэу и 5-м нахь мыгужью ашъэрэ еджаплэхэм аштагъэхэмкэ унашохэр къыдашыкъыштых.

Къихъашт ильэсүм университэтхэм абитуриентхэр зэрэштэшт шыкілэр шэклогъум и 1-м нахь мыгужью яофициальна сайт къырагъэхан, тыгэгъазэм и 31-м ехууллэу очнэу, очнэ-заочнэу рагъэджештхэм яштэн аухын фае.

Шэпхъаклэхэм зэрэтахъэхэмкэ къэбархэр ашъэрэ еджаплэхэм ясайтхэм арагъотэштых.

Искусствэр — тибаинигъ

Сэтэнае ихъупхъагъэ хэхъо

Нарт эпосын щыціэрүйо Сэтэнае и Мафэ фэгъэхыгъэ зэхахъэм лъэпкэ Іепэласэхэр хэлэжъагъэх.

Адыгэхэм ядышъэ идагъэ Урысыем щыкілэрэ 1000-мэ ашыщ зэрэхъугъэр зэхэшаклохэм къыдалыти, Іепэласэхэр къырагъэблэжъагъэх.

Цурмыт Рузанэ Іепэласэм иеджаплэ

къыщигъэльэгъуагъэм угъэгъуазэ. Насыпым, шум яхыллэгъэ тхыпхъэхэр дахэх.

— Ильэс 11 хуугъэу дышъэ идэным сыпыль, — elo Цурмыт Рузанэ.

Анахъэу сугу рихыэрэл пэсэрэ лъэхъянын ашыщигъэхэхэ пкынгъохэр лъэхъанеу тызыгъэхэм зэрэдыштэхэрэ ары. Уахътэм епхыгъэу хэздыгъихэрээр нахь къэраклэ зэрэсшыщт амалхэм салъехъу. Лъэпкэ шэнхабзэхэр тымнуукохъу непэрэ щылаклэ къызэрекүүштхэм юф дэтэшэ.

Уисэнхъат хэшъык ин фууилэн зэрэфаем зэхахъэм щытегүүлаагъэх. Лъэпкэ художественэ Іашлагъэхэм дышъэ идагъэр нахь къахэдгъэшызэ, Адыгэим ичъыоп идэхагъэ, зекло

юфхэм зызераушъомбгъурэм ямэхъантиеплыкъэхэр къятлонларгъэх.

Краснодар къыкыгъэ Іепэласэу Галина Захарченкох пхъэм, ачым, керамикэм зекло юфхэмкэ ипроектэу къушхъэхэм апышагъэхэм афэгъэхыгъэм адэлэжъэрэ Юлия Пилипайтие игуушысэхэри гъэшэгъёнох. Къушхъэхэм уахэтэу жыр къапщээ рэззэнгъэу аш хэбгъуатэрэм псаунгъэр егъэпштэ.

Татьяна Гаврон Торжок ипрофессиональна еджаплэу N 56-м зыщегъа-

сэ, Мыекъуапэ щыщ. Республикаем щыціэрүйо Іепэласэу Абредж Гошэфырж, лъэпкэ Іепэласэхэм пытэу ахеуцорэ Теуцожэ Фатимэ, нэмыкхэм ясэнхъат ептыкъэу фырьяэр къалатагь.

Цурмыт Рузанэ къызэрриуагъэу, щылэгъэхэм зэхъокыныгъэу хэхъуухъэхэрэм, уахътэр зэрэлтыкъуатэрэм ялтыгъэу иофшэшэн къе хигъахъэрэ маклэ.

Дышъэ идэным упыллынным фэшлэхъэрэ лъэпкэ Іэмэ-псымэхэр лъэхъаным епхыгъэхэрэ зэрэбгъэфедэштхэм, хэбзэ къулыкъуашэхэр Іепэласэхэм Іэпшэгъу къазэрэфхъухэрэм къатегушигъэ тарихъ шынэгъэхэмкэ кандидатэу Теуцожэ Нурыт.

Къыблэ лъэныкъомкэ Мыекъуапэ идэхъаплэ щыклогъэ зэхахъэр гум шуклэ къинэжъышт. Уцышьо алырэгъум зэлтиштэгъэ къушхъэтхыр дахэ. Нэгъялэх итхыцэлэ аш еджэх. Къушхъэ лъялэм уштыгъу огу къаргъом удэллынээ, нарт пышашъэу Сэтэнае ихъупхъагъэ, ишэн-хабзэхэр нэгум къыклоц.

«Ыллапэ дышъэр пэзы» зыфалорэм Сэтэнае иобраз фэбгъадэзэ огушо. Пышашъэ къоданэм саер щыгъэу адыгэ къашъом хильэсагъэу къызыщыогъэху. Дахэм идэхэжъэу къешьо, нэгушоу мэуджы, цыфхэр зэрещаллэх. Бэ тыри-мыгъашъэу мастэр къештэ, тхыпхъэхэр хидыкъынхэу регъажъэ...

Сэтэнае иэпэлэсэнгъэкэ гъашэм къыщтытэх, щысэ тырахы.

Адыгэим культурэмкэ и Министерствэ, Мыекъуапэ иадминистрации культурымкэ и Гъэорышланлэ, Адыгэим художественэ юфхъохэмкэ иэпэласэхэм яку язэхахъэ зэфхъыссыжъхэр щашыгъэх. Рагъэжъэгъэ юфхъабзэм зырэушъомбгъун ямурад.

ЕМТИЛЛЬ Нурый.

Иштыхъу аригъэIуагъ

Мэшфэшу Хазэрэт гъэзетхэм, тхыльхэм яджэу, телевизорын еплы зыхъукэ, бэрэ ыгу къэкыжыщтыг юфшэнэир пстэумэ апшэу, ар щыэнэгэ льапсэу ятэу Мыхамэт зэриоштыгъэр.

Изэхэшык ику дэдэу джыри къэмийуагъе зыщетми тым итушыиэмэ яшыпкагъэ еджэн-джэшиштыгъэп. Сыда зыплюкэ, ар щигъозагъ ятэ гъэшэ тьогушкоу къизэпичигъэм къиньр щынахыбагъами, сидигъо-кэ лэжэкю халалэу къизэ-рэнжэштыгъэм. Ары ильфы-гъэхэм юфир шу аригъэлэ-гъуним ишыпкэу зыкып-лыгъэри.

Колхозыр къуаджэм зыщи-зэхашэм, зиунагъокэ апэ хэхъагъэмэ Хазэрэт ятэ-янэхэр ашыцгъэх. А лэхъаныр псын-клагъэп. Ау неуширэ мафэм щылэхшур къизэрафихыщым итугъаплэ хэтхэу къатефэрэ ашынам пылыгъэх. Клаучэ къязытиштыгъери аригъэ. Аш пае бгъэшэгъону щытыгъэм фэдэу ыльэгъурэ пстэури зэрэшодхагъэр. Джары «зысэгъэ-псэфы» ылоу бэрэ щымысэу, Октябрьскэ районым (джы Тэхъутэмькье районыр) итыгъэ совхозэу N 15-м ияшнэрэ отделение гъукэу зырагъэблэгъэм зыпари химыуухэу зыкэ-клогъагъэри. Къыхэкыгъ ашыгъум «Зууж уихыагъэр лыжъ сэнхъат, о ар къиопсэгъэп» къезылони.

— Зэкэмэ алорэм тетэу сэнхъат къыхэхпын зыхъукэ, енэгүягъо башэ зэблэхъун фаеу къикынкэ. Сэ къыхэххыгъэ сэнхъатым сырыраз, — джары къеушыихэрэм джэу-пэу Хазэрэт аритыгъэгъэр.

Хазэрэт а лэхъаным къигу-рыуагъеу щытыгъ сидре юфи-уимигъаштэмэ зэрэшопхы-

ильэс пчагъэрэ забойщикэу юф ышагъ. Шыпкэ, ежь иту-сэу шахтэм клогъэ пстэуми сэнхъат къиньр ику фэдизэу алэ къигагъэхъаныр къадхъугъэп. Ашыцхэм чычагъ юфшэн хыльэр афэмийуокчэу къызикыгъэхэм агъэзэжынэу хуульгъэ. Ау Хазэрэт нахь теубытагъэрэ щэлэгъэрэ хэльэу къычэкыгъ. Аш ишуагъэкэ зыхэкыгъэхэри къигъэукигъэхъягъэп. Ар къау-шыхъатэу Щитху тхыльэу ма-кэп къызидхыжыгъэхъэри.

Кобл Якъубэ фэгъэхыгъ

Хэгъэгум щагъэльапIЭ

Мыекъуапэ самбэмкэ, дзюдомкэ ибэнэпэ еджапIЭ ля-
псэ фэзышыгъэу, СССР-м
изаслуженнэ тренерэу Кобл
Якъубэ фэгъэхыгъэ шэжь зэ-
нэкъоку дзюдомкэ АР-м
икъэлэ шъхьаэ Ѣыкъуагь.

Урысыем ишьольыр 22-рэ, федеральнэ
округи 6, дзюдомкэ бэнэкъу 176-рэ хэ-
гъэгу зэнэкъокум хэлэжьагь. Башкортостан,
Тюмень ыкъи Рязань хэкухэм, Санкт-
Петербург, Къэбертэе-Бэлькъарым, Чече-
нским, Темир Осетием — Аланием, Адыгейим,
нэмийкхэм защицгъасэхэрэ аларгэгүм
щизэлуклаагьэх.

ИгъэкЮтыгъэу къызэIуахыгъ

Урысыем, Адыгейим язаслуженнэ трене-
рэу, зэхэцкло купым хэтэу Хьот Юныс
зэхахьэм пэублэ гүшүэ къышшигъ. Уры-
сыем и Къэралыгъ Думэ идеупатэу, дуна-
им самбэмкэ гъогогу 11 дышъэр къышы-
дээзыхыгъэ Хъасаныкъо Мурат, Урысыем
дзюдомкэ и Федерации илъыкло Валентин
Хабиров, Коблхэм яунагьо иныбджэгъо
Новочеркасске къыкыгъэ Николай Маги-
линец зэлукIеъум къышыгущыагъэх. Кобл
Якъубэ иофшагъэ зэрагъэльапIэрэр, ынь-
сагъэхэм зэрашмыгъупшэрэ къауагь.

Олимпиадэ джэгунхэм дзюдомкэ дышъэр
къащызыхыгъэу, Мыекъуапэ щапIуагъэу Влади-
мир Невзоровыим ишIуфэс тхыгъэ къы-
шело Кобл Якъубэ зэригъесагъэр, тренер
цэрылом ишIушагъэ осешко зэрэфашырэр.

— Кобл Якъубэ фэгъэхыгъэ шэжь зэнэ-
къокуухэр тиквэлэ Ѣызэжэтэшх, — къеуатэ
Новочеркасске Ѣыпсэурэ Николай Магили-
нец. — Коблхэм яунагьо дэгьюо сэшIе.
Якъубэ ыгу къытемьюожими, къытхэтэу сэ-
лытэ.

Кобл Якъубэ ыгъесагъэхэм ащищхэу
Клае Хъазэрэ, Хьот Юныс, тренерэу Йоф-
зышIеъхэрэр, Адыгэ къэралыгъо универси-
тетим физкультурамэр дзюдомрекэ и Ин-

Сурэтым итхэр: кг 90-рэ къызыдээзыхыгъэхэм аф-
якуп медальхэр къызыдээзыхыгъэхэм аф-
гушох.

ститут ипашу Бгъуашэ Айдэмэр, фэшхъаф-
хэу зэнэкъокум икъызэлухыгъо хэлэжьагъэхэм
къызэралуагъэу, Кобл Якъубэ кIэца-
кло зыфхъуагъэ Йофхэр ригъэджаагъэхэм ля-
гъекIуатэ.

Адыгэ Республиком дзюдомкэ спорт
еджапIэу Кобл Якъубэ ыцIэ зыхырэм ипашу,
Адыгейим изаслуженнэ тренерэу Бастэ
Сэлымэ хэушхъафыкыгъэ Кубокыр Кобл
Якъубэ ишхъэгъусэу Джарэт ритыжьагь.
Якъубэ ылхъуухэрэ зэхахьэм хэлэжьагъэхэм
гүшүэ фабэхэр афауагъэх.

«Абрекхэр» мэуджых

Зэнэкъокур рагъэжъэнэм ылпекэ адигэ
къэшшокло ансамблэу «Абрекхэр» зэхахьэм
къышышьуагъэх. Лъэпкэ музыкальнэ Иэмэ-
псымэхэмкэ орэдышшохэр агъэжъынчы-
гъэх. Художественнэ пащэу Тхъаклумэшэ
Нальбек тренерхэр, бэнаклохэр фэрэзэхэу
«тхъауегъэпсэу» раложьагь, къэшшуаклохэм
Iэгу афытеуагъэх.

Зэнэкъокур

Кобл Якъубэ ыцIэ зыхырэм спорту Унэ-
шом аларгэгүу 4 къышызэлухи, бэнакло-
хэм ялпэлэсэнгъэ къагъэлэгъуагь. Яон-
тэйгъэхэм ялпэлэгъэу алэрэ чыпIеъхэр
къыдээзыхыгъэхэм шъуащытэгъэгъуазэ.

Исаев Адам, кг 60, Багаев Байсангур,
кг 73-рэ, тури Чечэным Ѣыщих. Бэлъкъар
Алим, кг 66-рэ, Тюмень фэбэнагь. Пиду-
риев Магомедкарин, кг 81-рэ, Дағыстан
ѡыщ, Датхужъ Алый, кг 90-рэ, Адыгэ Респ-
убликэм ѢапIуагь, Баркалаев Абдулмус-
лим, кг 100, Краснодар краим икомандэ
хэт, Даурбеков Вахид, кг 100-м къехъу,
Башкортостан Ѣыщ.

Джэрзыр къахьыгъ

Адыгэ Республиком ѢапIуагъэхэм бэнакло-
хэу джэрзыр къыдээзыхыгъэхэр: Цыкъу Рэ-
мэзан, кг 60, Лъэцэр Дамир, кг 66-рэ,
Джарымэкъо Долэт, кг 73-рэ, Лафышэ
Джантэмэр, кг 100.

Я 5-рэ чыпIеъхэр къыдээзыхыгъэхэм бэнакло-
хэр къаҳедгъэшхэ тшIоигъу. Цыкъу ѢапIуагъэх-
хэм бэнаклохэм, тренерхэм тафраз. Кобл
Якъубэ ишхъэгъусэу Джарэт, Хьот Юныс,
Бгъуашэ Айдэмэр, Бастэ Сэлым зэнэкъо-
куум чанэу хэлэжьагъэхэм афэгушуагъэх,
медальхэр Ѣыкъи Ѣытхуу тхылъхэр бэнакло-
хэм, тренерхэм аратыжьыгъэх.

АР-м физкультурамкэ Ѣыкъи спортымкэ
и Комитет кIещакло зыфхъуагъэ зэнэкъокум
хагъэунэфыкIхэрэ чыпIеъхэр къыдээзыхыгъ-
эхэм бэнаклохэм, тренерхэм тафраз. Кобл
Якъубэ ишхъэгъусэу Джарэт, Хьот Юныс,
Бгъуашэ Айдэмэр, Бастэ Сэлым зэнэкъо-
куум чанэу хэлэжьагъэхэм афэгушуагъэх,
медальхэр Ѣыкъи Ѣытхуу тхылъхэр бэнакло-
хэм, тренерхэм аратыжьыгъэх.

Атлетикэ онтэгъур

Нартым имедалищ

Сурэтым итхэр: Хъышт Хъазэрэ, Дзэсэжь Аслъан, Сихъу
Рэмэзан.

Къалэу Салават Урысыем иныбжыкIэхэм язэнэ-
къокуу атлетикэ онтэгъумкэ мэкъуогъум и 26 —
30-м Ѣыкъуагь.

Адыгэ Республиком атлетикэ
онтэгъумкэ спорт еджапIэу Чыр-
жыын Мухъбарый ыцIэ зыхырэм
зыщызыхыгъэсэре Дзэсэжь Аслъан
килограмм 67-м нэс къэззыщы-
хэрэм янэкъокуугь.

Кошхаблэ ѢапIуагъэ наарт баты-
рым шыкIеъу рывокым тыжыныр,
толчокым джэрзыр къащихыгъ.
Тлоштэгъум Урысыем ятIонэрэ
чыпIеъхэр къыщыдихыгъ.

Республикэм атлетикэ онтэ-

гъумкэ спорт еджапIэу ипашу
Сихъу Рэмэзан къызэрэтиуагъэу,
Салават Ѣыкъорэ зэнэкъо-
куум ильэс 23-м нэс зыныбж-
хэр хэлажьэх. Тиспортоменэу Ар-
тэм Горловым тыгъуасэ илпэлэ-
сэнгъэ зэлукIеъум къыщигъэлэгъу-

агь. А. Дзэсэжьим Адыгейим икъы-
гъэхэр фэгушуагъэх, Республиком
ибыракъ агъэбэбэтагь, нэпэепль
сурэтхэр атырахыгъэх.

НэкIуубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛъ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдээзыхы-
гъэхэрэр:

Адыгэ Республиком
льэпкэ Йофхэмкэ,
Икъыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкэ-
гъухэм адиряIэ зэхы-
ныгъэхэмкэ Ѣыкъи
къэбар жууѓем
иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыд-
шиIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхырэр А4-кIэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхуухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтэр
12-м нахь Ѣыкъуунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкIегъэжохых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушихъатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Йофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ Ѣыкъи зэлъы-
ІэсъкIэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
ЧыпIэ гъэлоры-
шапI, зэраушыхъатыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкИ
пчъагъэр
4311
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1282

Хэутын
узщыкIэтхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщыхъатыгъэх
уахьтэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаIэм
ипшъэрьтхэр
зыгъэцакIэрэр

МэшлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхъыре
секретарыр

Хъурм
Хъ. Х.